

ligger ud til Kongens Nytorv, som er det eneste, der er tilstrækkelig lyst, indbringer en aarlig Leie af 5,220 Kr., og naar man altsaa mener, at Theatret, trods alle de øvrige Paalæg, ogsaa let kan undvære denne Indtægt, saa viser man, som sagt, ved denne Formening en Opmærksomhed mod Theatret, som det egentlig bør paaskønne. Jeg haaber imidlertid, at den ærede Kultusminister ikke vil lade sig forlede til at tilstaa os et saa dyrt Skolelokale. Siden jeg er ved Theatret, turde jeg maatte blot gjøre en Bemærkning, som ikke alene gjælder Theatret, men er et Exempel paa, hvorledes Synspunkterne overordentlig hurtigt forandre sig under vore Udviklingsforhold. De Herrer ville jo erindre, at for 4 Aar siden, da den sidste Storm, maa jeg vel kalde det, eller den sidste Uvillie gav sig Luft mod Theatret, hidvorte den fra Brede over, at Theatret ikke kunde komme ud af det med Tilskudet paa 60,000 Kr. En saadan Brede kunde jo være meget berettiget. Men saa skulde man tro, at næste Aar, da Theatret kom ud af det og endogsaa gav et Overskud, maatte Breben forsvinde. Men nei. Saa forandrede Standpunktet yderligere. Nu skulde pludselig Theatret plus de Udgifter, man tidligere havde, tillige betale Afdrag og Renter af Gjælden til Sorø Akademi, hvilket omtrent beløb sig til ligesaa meget som de 60,000 Kr. Saa viste det sig, at dette virkelig ogsaa lod sig gjøre, men saa spændte man Buen endnu høiere, nemlig iaar. Nu siger man, Theatret skal ikke alene intet Tilskud have, men det skal ogsaa staa et Overskud. Theatret bliver nu betragtet som en af Statens væsentligste Indtægtskilder; iaar er det foreløbig sat til 11,000 Kr., men om 20 eller 30 Aar, hvis Nogen af os lever saalænge — jeg gjør det ikke, thi naar man altid skal styde med saa spændt en Bue, tager det paa Kræfterne — skal han faae at se, hvilke Fordringer man saa stiller, han vil faae at se, hvilke enorme Indtægter Theatret saa giver Staten, det vil sige paa Finantsloven.

Med Hensyn til Universitetet er min Anskuelse maatte noget anderledes end flere andre Herrer. Jeg mener, at det Allermindste, hvorved Universitetet kunde sikkes, er ved, at et Lovforslag som det, der er Folkethinget forelagt, gaar igjennem. Jeg tror, at om der her paa Finantsloven iaar kommer til at staa lidt mere eller mindre, er fuldstændigt ligegyldigt. Selv om det af mig omtalte Lovforslag gaar igjennem, maa man jo huske paa, at Universitetets Budget staaar paa Finantsloven og staaar paa en saadan Maade, at man har fuldstændig Haand og Hals derover. De af os, der være i Folkethinget i gamle Dage — jeg er netop gjort opmærksom derpaa af min ærede Sidemand — ville erindre, hvorledes Universitetet da havde næsten hele sin fulde Formue, og hvorledes vi desuagtet maatte kæmpe med den største Møje for at faae hver Skilling/bevilget. Jeg tror

altsaa ikke, at det forandrer Forholdet overordentlig meget, ligesom vi jo ogsaa fra den anden Side, ikke fra den Side, som synes at være Modstander af Universitetets særegne Formue, have set, hvorledes saadanne separate Fonds kunne forsvinde, ja vi have set et helt lille Universitet med sin Gaard forsvinde. Vi have set den militære Høistole, om hvilken man nok kan sige, at den var et militært Universitet, som havde sin egen faste, til evig Tid stænkede Eiendom, forsvinde; jeg tror, at en Del af Theatret ligger paa den Grund, hvorpaa Høistolen i sin Tid laa. Nedlæggelsen af denne er en Gjerning, som man stadig vil komme til at fortryde, som man aldrig efter min Overbevisning vil kunne redressere. Det var en ubodelig Skade, man derved har gjort den danske Sær. Maatte jeg, siden jeg er ved Universitetet, knytte et Par Ord til den Sag, min høitærede Sidemand bragte frem angaaende Besæilingen af Grønlands Østkyst. Ogsaa jeg vil, saa indtrængende jeg formaar, bede om, at der maa blive gjort Noget i saa Henseende, den Historie, vi have jagde det ærede Medlem her ligeoverfor (Blom), er sørgelig nok, men hvad er det, som kaster lidt Lys over vor Historie? Det er jo netop de saa Videnskabsmænd, Ansøgere, Statsmænd, Kunstnere, som have i høi Grad udmærket sig; det er dem, der kaste nogen Lys og nogen Glands over vor Historie, og uden hvilke vi saa at sige Intet vilde være. Thi om man end levede nok saa godt i Aarhundreder og om Søndagen kunde have Hæret den Fjerdes Høne i Gryden Afesammen, det vil ikke hjælpe det Allermindste. Man vil ikke tale om os, og det er det vi maa ønske, at man vil tale om os — paa en god Maade naturligvis — naar vi ønske at have en Historie, men det sker kun, naar vi have store, dygtige Mænd. Altsaa enhver mulig Seilighed til at udvikle dygtige Kræfter vil jeg understøtte. Det er ikke rimeligt, at vi ville faae en Nordenskjold ud af en saadan Expedition, men maatte faae vi en Palander, hvad jo navnlig vil være det Bedste for den ærede Marineminister — Palander hedder den dygtige Skibsfører, der har ført den Nordenskjoldske Expedition. Jeg veed ikke, om min høitærede Sidemand (Andræ) nævnte det igaar, jeg hørte det ikke, men det er dog vistnok Noget, som de Herrer burde vide, at den engelske Hvalfanger, som blev omtalt, nemlig Scoresby var lige ved — det var et rent Tilfælde, at han ikke gjorde det — at rejse det engelske Flag paa Grønlands Nordøstkyst. Det vilde dog, forekommer det mig, have været en meget sørgelig Begivenhed for os. Det var veirliche Forhold, der alene foranledigede ham, der ikke var gaaet ud paa videnskabelige Undersøgelser, men var gaaet ud for at fiske Hvaler, til at tage en anden Kurs, netop da han havde tænkt paa den næste Morgen at gaa iland paa Grønlands Østkyst og der rejse det en-